

יורד מן השמים⁶. לעיין בדקדוקי סופרים ויפה עינים לסנהדרין נט, ב⁷. עיין ג"כ לעיל ח"א פכ"ו ולקמן סכ"ב⁸. לית אתר פנוי מיני: תיקוני זהר תיקון נז⁹. הובא לעיל ח"א פכ"א. נא. ח"ב פ"ז.

באור פני מלך חיים: משלי טז' טו'. עוז וחרוה במקומו: דברי הימים א טז' כז'.

רק טוב כל היום: . וע"כ הרחיקו: עיין לעיל ח"א פכ"ו ולא¹⁰.

המאמין לא יחוש: ע"ד ישעי' כח' טז' (ושם: "יחיש")¹¹.

מערב רב דלגרמייהו עברין: להעיר מהקדמת הרח"ו לשער ההקדמות¹² ¹³. ונוח לו שלא נברא: ע"ד לשון הש"ס עירובין יג, ב.

עיקר כו' בשביל לנסותו: נתבאר בד"ה אחרי שבסו"ס דרך מצוותיך¹⁴. ד"ה וידעת תרנ"ז¹⁵.

יא

תוכן האגרת – עיין ג"כ ס"ט. להשכיחך בינה: דניאל ט' כב'. לא זו הדרך: מלכים ב' ו' יט'. ושם: "לא זה הדרך".

חיי בשרים: משלי יד' ל'. חיי .. ובני ומוזני: מו"ק כח, א. ארו"ל במל: אבות פ"ב מ"ד. וכמארו"ל שע"כ: אבות ספ"ד. מאין הנק': . ראשית חכמה: תילים קיא' י'. והוא העדן: עיין זח"ב צ, א. זח"ג יא, א¹.

שלמעהל מעוה"ב: עיין² ברכות לד, ב: "כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלקים זולתך כו' מאי עין גו' זה עדן". עיין לעיל רס"ה³. עיין ע"ח שמ"ג פ"א⁴. אין רע יורד מלמעלה: בתיקוני זהר תיקון יט⁵: "אין דבר טמא (ס"א רע)

הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוב אהבתו כו" (וראה גם "לקוטי פירושים" לפכ"ו (ע' קסב)).

(9 צא, סע"ב. (10 בפכ"ו: "בנצחון היצר אי אפשר לנצחו בעצלות וכבודות הנמשכות מעצבות .. כ"א בזריות הנמשכת משמחה ופתיחת הלב וטהרתו מכל נדנדוד דאגה ועצב וכו". ובפל"א: "עצבות היא מצד קליפת נוגה ולא מצד הקדושה וכו").

(11 ובמק"א (שיעורים בספר התניא ע' 1387 הערה 24) מוסיף רבינו: "וראה תרגום שם. ואולי גם כאן צ"ל "יחיש" – ב' יודיין. וראה תרגום קהלת ב, כה".

(12 נדפסה ג"כ בהוספה לקונטרס עץ החיים. ושם, בביאור מאמר התקו"ז (תיקון ל') "אינון דמתעסקי באורייתא .. כל חסד דעבדי לגרמייהו הוא דעבדי", שלכאורה י"ל שקאי על אלו שלומדים שלא לשמה, בבחי' 'ונעשה לנו שם', כמ"ש בזהר (כה, ב) בנוגע לערב רב.

(13 ובמק"א (שיעורים בספר התניא שם הערה 26) כותב רבינו (לאחרי הציון לתקו"ז): "ולהעיר מאגה"ק רס"ט. ח"א ספ"א (באו"ה)".

(14 קפה, ב ואילך.

(15 סה"מ תרנ"ז ע' נב ואילך.

(1) ראה גם לעיל ס"ה (ע' יג). (2) ובמק"א (שיעורים בספר התניא ע' 1390 הערה 31) כותב רבינו: "וכמחז"ל כו".

(3) ושם: "ביו"ד נברא עוה"ב .. ונקרא עדן אשר עליו נאמר עין לא ראתה כו".

(4) אולי הוקשה לרבינו מ"ש "העדן שלמעלה מעוה"ב", דלכאורה בברכות (וכן ברס"ה) משמע שעוה"ב הוא עדן. ועל זה מציין "עיין ע"ח", ששם נתבאר שעדן הוא בחי' חכמה, ועוה"ב הוא בחי' בינה.

(5) מא, רע"ב.

(6) ובמק"א (לקו"ש ח"ט ע' 134 הערה 14) כותב רבינו: "כ"ה בכ"מ בדא"ח (ראה אגה"ק ס"א). ובב"ר (פנ"א, ג) אין דבר רע כו'. וראה מדרש תהלים מזמור קמט".

(7) בסנהדרין שם: "אין דבר טמא יורד מן השמים". וביפה עינים ודקדוקי סופרים ליתא גירסא אחרת.

(8) בפכ"ו – בביאור מארו"ל "כשם שמברך על הטובה כו", "כי גם זו לטובה, רק שאינה נגלית ונראית לעיני בשר כי היא מעלמא דאתכסיא שלמעלה מעלמא דאתגליא וכו". ובסכ"ב, שהו"ע "כי את אשר יאהב ה' יוכיח .. וכמו אב רחמן חכם וצדיק המכה את בנו .. כמשל מלך גדול ונורא

ויאמין: עיין לעיל אגה"ת פ"ו¹⁷.
 מד' — כוננו: תילים לז' כג'.
 ואין מלה כו': תילים קלט' ד'.
 ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב:
 נתבאר בלקו"ת חקת סב, א"ב¹⁸.

— • —

לנסותו כו' ולדעת כו': ע"ד דברים ח'
 ב' ("לנסותך לדעת").
 אלהים אחרים שהם: עיין ג"כ לעיל
 ח"א פכ"ב ולקמן סכ"ב וכ"ה – הטעם
 שנקראים "אלהים אחרים"¹⁶.
 המשתלשלים: לכאורה צ"ל
 המשתלשלות?.

נשפע לו מהיכלות הסט"א כו".
 (18) ושם, גבי נחום איש גם זו, "שהי' מתבונן
 באמת ששרש הרע הוא הטוב, והביאו למעלה אל
 שרשו למקום אין, ושם הי' יכול לעשות השתנות";
 ועד"ז גבי נחש הנחושת, "עי"י שמסתכלים כלפי
 מעלה להגבי' ק"נ לשרשו שמעולם התהו, ועי"ז
 מתגבר הטוב שבו .. ונמתק הרע כו".

(16) וראה "מ"מ, הגהות והערות קצרות לסש"ב"
 לפכ"ב (ע' קלה).
 (17) ושם, ש"בזמן שהיו ישראל במדרגה עליונה
 .. לא היו מקבלים חיות לגופם רק .. מבחי' פנימי'
 השפע שמשפיע א"ס ב"ה .. אך לאחר שירדו
 ממדרגתם וכו", "כל שפע וחיות הנשפעת לאדם
 התחתון בשעה ורגע שעושה הרע בעיני ה' .. הכל